

KURYER LITEWSKI

W WILNIE W SOBOTĘ DNIA 13 LUTEGO V. S. 1815. ROKU.

WIADOMOSCI KRAJOWE.

Gazeta petersburska, *Poczta Północna*, umieściła z *Petersburga*, pod d. 3 lutego: „Zostający przy poselstwie wiedeńskim dworu Jego Cesárskiéy Mości, kammer-junker 5 klasy, *Mikołáy Xiążę Dolhoruki*, i należący do kollegium spraw zagranicznych, aktuaryusz, *Edward Xiążę Lubomirski*, mianowani zostali, piérwszy kamerherem, a drugi kamerjunkrem;”

Taż gazeta z *Kazania*, d. 19 stycznia: Témi dniami przybył tu nowy oddział jeńców wojennych, do oyczyzny swéy powracających. — D. 16 przyszedł 5ty pułk baszkirów, powracający z wyprawy do gubernii *Orenburskiéy*. Tegoż dnia przybył tu z *Petersburga* Radzca tajny *Engel*.

Taż gazeta, z *Irkucka*, d. 16 grudnia: Wypływająca z jeziora *Baykal*, i przez nasze miasto płynąca, rzeka *Angara*, d. 13 t. m. zamarzła. Jest to rzeka bardzo bystrą, a w czasie jéy zamarzania zawsze zwykła bywać powódź, równie w mieście jak i poza miastem na rozległych błoniach, które jéy są brzegami: zdarza się, iż na ulicach, bliżéy rzeki położonych, wylana zamarza woda; co i tego zdarzyło się raz; ale najmniéjszý nie zrządziło szkody. Wreście rzeka *Angara*, rzadko bardzo tak wczesnie stała, jak w roku terażniéjszym. Przyczyną tego być mogą ciągle, przez kilka dni trwające, wielkie mrozy, które 36 stopni dochodziły. Kiedy mrozy są umiarkowane, rzeka marznie pospolicie piérwszych dni stycznia.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

XIĘZ TWO WARSZAWSKIE.

Warszawa dnia 14 lutego.

Dnia 12 t. m. przybyła tu Jaśnie Oświecona Xiężna *Jeymość Czartoryska*, Jenerałowa ziem podolskich. (Kor. Warsz.)

A U S T R Y A.

Gazeta wiedeńska, *Oester. Beob. z Wiednia* d. 6 lutego: „Przybycie Xiążęcia *Wellingtona* stała się wiecznie pamiętnym i chlubnym wypadkiem dla tutejszey stolicy. Jeżeli mieszkańcy jey, w wyrażeniu uczuć swoich, nie tak są żywi i porywczy, jak wielu innych, nie ztąd pochodzi, żeby im braknąć miało na rzetelném uszanowaniu i wzruszeniach ku szczególniejszym zasługóm i prawdziwey wielkości tego męża. Bohatyr, który, przez swe pamiętne dzieła w *Portugalii* i *Hiszpanii*, dał piérwszy, i wielki przykład wytrwałego i szczęśliwego oporu, przeciwko samowładztwu dążącemu do podbicia świata, a razem położył piérwszą zasadę oswobodzenia *Europy*, słuszne má prawo do wdzięczności i uwielbienia społeczeństwa swoich. Gdziekolwiek się on ukaże, wszystkie serca nazywuszym wzruszeniem ku niemu unosić się powinny. Zwycięzca pod *Buzaco*, *Salamanką*, *Wittoryą*, i *Tuluzą*, nie do jednego wyłącznie należy kraju, ale do świata całego; i gdziekolwiek się znajdzie Xiążę *Wellington*, w każdym miejscu wpośród swoich będzie się widział.”

Gazeta *Lwowska*, z *Prażkiéy*, umieściła następujący list z *Wiednia* pod d. 31 stycznia: „Od kilku dni widać coraz żywsze przygotowanie do wyjazdu obecnych tu Monarchów. N. Królowa *Bawarską* wychodziła ztąd dnia dzisiejszego, o godz. gtéy zrana, dla powrócenia na łono swoiey familii, a N. Cesarz-

wa *Rossyyska* kazała przygotować podróżne pojazdy swoje. Przygotowano także wszystko do odjazdu N. Cesarza *Alexandra*; widać nawet, że i reszta bawiących się tu znakomitych gości, gotuje się do wyjazdu.”

Gazeta *Korrespondenta hamburskiego* umieściła list z *Wiednia*, pod 30 stycznia: „Dzień 28 t. m. miał za nader ważny i stanowiący. Odbły się w dniu tym dwie wielkie konferencye; nie jednakże niewiadomo więcej, prócz, że Ministrowie *Pruscy* ostatnią notę austryacką, na tey konferencyi podaną, *ad referendum* wzięli. — Gdy już i angielskie *ultimatum* wkrótce nadeyść może, i rzeczy tym lub owym sposobem ostatecznie rozwiązane być muszą, zaczynać wnosić, iż ukończenie Kongressu nie jest zbyt oddalonym. Orszak Cesarza *Jmci Rossyyskiego* miał odebrać rozkaz, uczynić zupełną gotowość do podróży, na dzień 14 lutego. Powszechnie mówią iż Kongres nie potrwa dłużej, jak do końca marca. — Cesarz *Jmć Austryacki*, dla słabości, nie mógł się znajdować na obchodach i zgromadzeniach w dniach ostatnich. — D. 12 t. m. umarł tu sławny Radzca górniczy, *Hacquet*, mając lat 76. — Mówią o mającym nastąpić zaślubieniu naszego Xięcia następcy tronu, z pewną Xiężniczką północną.”

Tenże *Korrespondent* z innego listu z *Wiednia*, teyże daty: „Gdy *Austria*, jeszcze za Cesarza *Józefa II*, chwalebny dała przykład dobroczynności, godny poważenia stan wieśniaków oświadczał zdolnym do wolności i obywatelstwa, a w roku 1809, w wielkiem uzbrojeniu krajowym tak piękne otrzymała owoce tey powszechnéy obywatelskéy wolności; zdaje się okazywać, iż teraz bardzo starannie pracuje nad tém, aby ich udarować zupełną wolnością, która dotąd w wielu względach pozorną tylko była — Kurs nagle spadł u nas, prawie na 300 proc. Jednakże tak nieprzyjemna odmiana, zdaje się nie mieć żadnego związku z okolicznościami politycznymi. Przez powiększenie pensy dla urzędników cywilnych w całej *Monarchii*, powiększyła się masa krążących papierów. Powszechnie jednak mają przekonanie o mającym nastąpić wkrótce odmianie w rzeczy skarbu; któreto przekonanie naywięcej mogło mieć wpływu na odmianę kursu.

Gazeta paryzka, *Journal des Débats*, umieściła list z *Wiednia*, pod 14 stycznia. Kładniemy z niego następujące wyiatki: „Wiadomość o odmianie Ministrów *Austryackich* i *Rossyyskich* równie była bez zasady, jak tyle innych, które od początku Kongressu po tutejszey krążą stolicy — Monarchowie częstsze teraz miewają konferencye: co powiększa nadzieję spokojnego zakończenia się Kongressu. Utrzymuje się pogłoska o przybyciu Króla *Saskiego*: rozumieją jednak niektórzy, iż Monarcha ten zbliży się tylko do tutejszey Stolicy — Można teraz uważać za rzecz niewątpliwą, że *Polska* stanie się Państwem Konstytucyjném, i zostawać będzie pod rządem dobroczynnego Cesarza *Alexandra* — Biega pogłoska o abdykacyi W. Xięcia *Badeńskiego*, którego zdrowie jest w stanie bardzo słabym nie ma on żadnego potomka płci męskiej z W. Xiężny *Stefanii Napoleon*, z domu *Tascher* — Musiało to bez wątpienia zastanowić WP. równie, jak tu nas zastanowi-

to, że ani gazeta urzędowa nadworna, ani *Beobachter* austriacki, żadnej nieuczyniły zmiany o wcieleniu rzeczypospolitej Genueńskiej do Królestwa Sardyńskiego — Interessa Szwajcarskie, prawie już są zupełnie ukończone. *Szwajcarya*, zostanie niepodległą i składać się będzie z 22 kantonów, które same się będą rządziły. Kanton *Berneński*, otrzyma pewne wynagrodzenie za kraj *Walandy* i *Argowii*, przez wcielenie *Bienne* i Biskupstwa *Bazylejskiego*. Tenże kanton otrzyma także kapitały zdawna ulokowane na banku angielskim; procenta jednak nie będą wyłącznie do niego należały, aż do zupełnego umorzenia spólnych długów *Szwajcaryi* — N. Cesarzowa *Rosyjska*, poprzedzi N. małżonka swojego do *Berlina* — Rozumieją tu, iż postanowienia Kongressu pierwsi zostaną ogłoszone w krajach, do których się ściągają, aniżeli w *Wiedniu* — Niektóre osoby niedawno z *Liworny* tu przybyłe, utrzymują, iż skarby władcy *Porto-Ferajo* w bardzo złym stanie, i że on sprzedaje teraz część harmat, z liczby 260, które się znajdowały na wyspie *Elbie*.

Gazeta, *Journal de Francfort*, z *Wiednia*, d. 28 stycznia: „Zda się, iż zakończenie Kongressu nie tak jest blizkie. Jeden z pełnomocników sprowadzą żonę swoją; osoby zaś, które tu od początku Kongressu bawią, wyjeżdżają do domów, mając znowu przybyć, jak tylko układy ku końcowi się zbliżą — Koncert, który tu, w rocznicę urodzin N. Cesarzowej *Rosyjskiej*, był dany, na szczególniejszą zasługuje uwagę, dla wielkiej liczby wirtuozów na różnych instrumentach, którzy dla jego wykonania wezwani byli — Cesarz, przez rozkaz pod d. 31 grudnia, Jenerała, Hrabiego *Fontanelli*, dawniejszego ministra wojny Królestwa włoskiego, wyniósł na stopień Feldmarszałka leytnantsa wojsk austriackich — Xiażę Rejent *Brytanii W.* dla wielu oficerów austriackich przysłał ozdoby orderu *łaziennego*; między innymi, Jenerała Hrabiego *Nugent*, ozdobił on krzyżem komandorskim.

Rys Konstytucyi, podany przez jednego z pełnomocników pruskich, dla państw pośrednich niemieckich: 1) Państwa pośrednie dostarczać będą rekrutów w stosunku do swojej ludności. 2) Opłacać będą umówioną ilość podatków, których sami mają robić rozkłady. 3) Ilość ta stosowaną będzie do kosztów kontyngensu, mającego się utrzymywać przez te małe państwa, z przydaniem małej ilości nad potrzebę utrzymywanego kontyngensu, a to dla przykładania się w części do kosztów na zakłady spólnego użytku. 4) Stany pośrednie zachowują sprawowanie wewnętrzne swych krajów. 5) Obowiązane są te państwa zaprowadzić jednakie prawa względem wejścia i cel: ale dochody do nich należeć będą. 6) Zachowują one dwa trybunały niższej jurydyki. 7) Uznają 3cią instancją, która, zostając pod mocarstwem, protekcją mającym, daje ostateczny wyrok w sprawach prywatnych. 8) Wprowadzą księgę prawa cywilnego, podaną przez mocarstwo, opiekę mającą. 9) Ustanowiony będzie trybunał jeneralny związkowy, który stanowić będzie w sprawach, dotyczących się konstytucyi krajowej. 10) Państwa związkowe będą w nim miały głos stanowiący, a państwa pośrednie głos peradny. 11) Uczyni się podział na cyrkule, i ustanowione będą trybunały cyrkulowe, te stanowić będą trzecią instancją, w której radcy xiażat najmniejszych głos będą mieli. 12) Podaje się jeszcze w tym projekcie rada ogólna, iż byłoby daleko korzystniejszy, gdyby państwa pośrednie chciały zostać członkami państw większych, dla zapewnienia sobie wszystkich praw, do otrzymywania w potrzebie ich opieki.

W E O C H Y.

Gazeta *Korrespondenta hamburskiego* donosi z *Rzymu*, dnia 14 stycznia: „Codzień nowych tu zdarzeń świadkami jesteśmy: zdają się one być nieuniknionymi. Zachowują milczenie i unikają ustnego tłumaczenia się. Netę więc po nocy wzajemnie podają.

Jakiegobykolwiek zaś rodzaju mogło być nowe to nieszczęście, które *Oycowi* s. stolicę jego chce wydrzeć, jest ono przewidzianem, i J. S. gotów jest jeszcze raz swoją stałością i oddaniem się na wolę boską, świat cały w zadumienie wprawić. Tenże duch ożywił wszystkich prałatów. — Wczorą *Oyciec* s. modlił się w grobach ss. Apostołów. — Dotąd różne obce mocarstwa, miały swę własne poczty dla przesyłania listów. J. S. za przyzwolitą osadził znieść ten zwyczaj, i wszystkie poczty cudzoziemskie z papieżką połączyć. Sama tylko *Francya* ma jeszcze własną pocztę w *Rzymie*.

Tenże *Korrespondent*, z *Rzymu*, d. 15 stycznia: „Wczorą konsul neapolitański, kawaler *Zuccari*, był na teatrze. Gdy ku końcowi sztuki na pojazd wołano, straż przymusiła jego kuczera do odjechania na stronę, aby się nie znajdował z pojazdem swoim między pojazdami osób dyplomatycznych. Jak tylko wspomniany konsul, o téj gwałtowności się dowiedział, natychmiast udał się do mieszkania, i gońca do dworu swego wyprawił. Spodziewamy się wkrótce osobliwszego wypadku.

Tenże *Korrespondent* z *Kremony*, d. 15 stycznia: „Wczorą przysły tu dwa półki austriackie, które do *weneckich* ciągną prowincyy, gdzie ciągle liczny zbiera się korpus. — Dziś wieczorem w teatrze zaszła kłótnia między dwoma oficerami niemieckim i włoskim. Gubernator kazał niemieckich uwiadomić, iż oni mogą się ztamtąd usunąć, jeżeli chcą uniknąć zawziętości, jaka przeciwko wszystkim *Niemcom*, na teatrze znajdującym się, nastąpićby mogła — Wczorą uwięziono tu trzech wojskowych, podejrzanych o należenie do spisku medyolańskiego.

Tenże *Korrespondent* z *Genui*, dnia 18 stycznia: „Różne gazety doniosły, iż kommissarz Króleski przybył tu z 6,000 wojska: dotąd on ze swymi tylko adjutantami tu się znajduje. Dotąd Król nie chciał, aby jego pełnomocnicy mieli straż i orszak inny, tylko z nowych jego, a wiernych poddanych — Jezuiti w *Rzymie* odprawili ze zgromadzenia swego trzech professów. Na to miejsce wstąpili do nowicyatu: drugi syn xiecia *Altieri* i syn margrabiego *Pallavicini* z *Genui*.

Gazeta berlińska ze *Włoch* pod 8 stycznia, donosi: „D. 4 stycznia w *Rzymie* była wielka burza z grzmotem i piorunami. Piorun ugodził w pokój, w którym pracuje sławny historyograf hiszpański, opat *Marsbo*, w tenczas właśnie, kiedy on z drugim xieciem rozmawiać zaczął. Oba zostali niepoknięci — Cały wieczor d. 31 grud. Papież na modlitwie przepędził — W *Rzymie* w ostatnich trzech miesiącach zeszłego roku, 57 osób na galery wysłano, a 46 do publicznych robót osądzono. — W *Neapolu* d. 8 rozpoczął się karnawał, który daleko jest świetniejszy, jak kiedykolwiek były — W *Genui* kazano bramy miasta na noc zamykać: mieszkańcy przedmieść temu się oparli. — Do *Turynu* przybyła deputacya genueńska, dla złożenia Królowi hołdu poddaństwa w imieniu miasta swojego — D. 19 grud. małżonka xiażęcia następcy tronu sycylijskiego córkę powiła — Xieźna *Walli* aż do maja w *Neapolu* zabawi. — Spodziewano się, iż Konsul neapolitański wkrótce *Rzym* opuści: jednakże bawi on tu jeszcze. — Kardynał Sekretarz Stanu, *Pacca*, w liście pod d. 7 stycznia, ostrzegł kawalera *Zuccari*, Konsula neapolitańskiego, iż pilne na niego oko mieć zalecono.

Taż gazeta, z *Piombino*, d. 4 stycznia: „Skały wyspy *Elby* stały się niedostępnymi. Mocno wierzyć należy, iż jest polityką jej pana, nie mieć żadnych związków z lądem. Wyrok magistratu miasta *Porto-Ferajo* ogłosił: iż żadnemu z obcych okrętów, nie wolno zbliżać się do brzegów téj wyspy, bez poprzedniczej rewizyi kapitana portu; bez oświadczenia celu swojego przybycia; i otrzymanego pozwolenia; i że, bez szczególnego upoważnienia prezydenta Rady stanu, żadne pozwolenie nie może być wydane na dłuższy czas pobytu, jak na trzy

dni. Obostrzenie to niezmiernie zmniejszyło liczbę przewożących się z naszego portu na wyspę: postrzegają także, że i stosunki z Anglikami rzadsze być zaczęły. Tym czasem statek neapolitański, który z mąką tam przyplynał, prędko był przypuszczony.

Korrespondent Warszawski umieścił z Rzymu dnia 11 Stycznia: Jego Świątobliwość dał nowy dowód stałości duszy, przesyłając następujący list kawalerowi Zuccari, Jeneralnemu Konsulowi Króla Joachima w Rzymie:

Mości Panie! Kardynał Podkomorzy świętego Kościoła, Pro-Sekretarz Stanu, otrzymał wyraźny rozkaz od Jego Świątobliwości, ażeby W Panu oświadczył, iż sprzykrzyło się na koniec Oycu świętemu cierpieć dłużey postępowanie W Pana względem Rządu. Nie jest to tajną rzeczą dla Jego Świątobliwości, jakimi podstępami udało się W Panu zaprowadzić tu tajemne szpiegostwo. Wie Ojciec święty o wszystkich niedziadach, których przekupiłeś, a którzy bez stawy i miłości ku własnej oyczyźnie, przedali się dla służenia sprawie obcego, niegodziwemi środkami. Wie Ojciec święty o pismach, które W Pan rozrzuciłeś po mieście i w Państwach jego, w zamiarze, równie podłym, iak występny, osłabienia wierności, jaka się należy prawej władzy. Nakoniec wie Ojciec święty o pokątnych schadzkiach, na które uczęszczasz; o wyrazach, jakich na nich używasz i o listach, pisywanych przez niego, dla rozniecenia płomieni zdań Anti-Chrześcijańskich, które przez tyle lat niszczyły nasze półsferze. Wolą jest Jego Świątobliwości, abym w Jego imieniu pisał do Wielkorządcy Rzymu, Prezydenta Policji, dla dania mu rozkazów wyszukania i pochwylenia nikczemnych ludzi, niegodnych imienia Rzymskiego, którzy służą za szpiegów obcemu złośliwemu duchowi, i usiłują wzburzyć spokojność ciała politycznego. Chce także Jego Świątobliwość, abyś W Pan tak, iak inni partykularni, ulegał przepisom miejscowej policji, kiedy już nie masz żadnego charakteru politycznego w tym mieście, i ażeby taż policja użyła przeciw W Panu takich środków, iakich dalsze postępowanie jego, wymagać będzie.

Niżej podpisany, udzielając W Panu ten rozkaz najwyższy, jak masz postępować, ponawia wyraz szacunku. Dan, w Sekretaryacie Stanu, dnia 7go stycznia 1815. (Podpisano) Pacca.

Gazeta lwowska zawiera następujący list z Genui ku końcowi grudnia r. z. pisany: „Lubo Jenerał Angielski, w odezwie swojej, o wcieleniu kraiu naszego, do kraiów Króla sardyńskiego, wielkie nam ztąd obiecuje pożytki, wątpimy jednak, iżbyśmy mogli ie odnieść. Nie wiele sobie obiecujemy po oycowskim rządzie Króla Emanuela. A potem: tyle on ma poddanych i tak liczną familią, iż nie potrzeba wkładać na niego nowych obowiązków względem innych ludów, które wszystko od niego przedziela. Nypierwszy pożytek, któryśmy już otrzymali, jest, że iesteśmy zarzuceni zdawkowemi pieniędzmi piemontskimi. Nieraz już lud wołał po ulicach: *Niech żyje ś. Jan Chrzciel!*” (wizerunek tego świętego jest na dawnych pieniądzach Genueskich)

Gazeta Francji pisze z Genui pod d. 7 stycznia, co następuje: „Stan nasz jest zatrważającym. Wielkie zaburzenie umysłów między ludem panuje. Jenerał Angielski Dalrymple pisał do Króla sardyńskiego prosząc, aby nie przysyłał wojska Piemontskiego, ani do miasta, ani do kraiu Genueskiego: bo za bezpieczeństwo jego nie ręczy. Nienawidzimy teraz Anglików. Amerykanie, po zniszczeniu miasta Waszingtonu nie byli tak rozjątrzeni przeciw Anglikom, jak my teraz po odstąpieniu biednego kraiu naszego — Prezes Rzeczypospolitey, P. Serra, składając urząd, wydał mocną odezwę do ludu genueskiego, w której wzywa Mocarstw, aby zabezpieczyły niepodległość ludu, od wieków wolnego, który sam sobą się rządził, a teraz pozbawiony został wolności w chwili,

kiedy mu ją powrócić obiecano. Lud zgromadzał się po rynkach publicznych, wykrzykując. *Niech żyje Rzplita Genueska! Niech żyje Serra, Ojciec Ojczyzny!* Poszedł do mieszkania jego, aby go oglądał; on wyjechał z Genui zaraz po złożeniu urzędu.”

Gazeta, Journal de Francfort, donosi z Palermy, pod 22 grudnia: „J. K. Mość przez rozkaz dzienny ogłosić kazał protestacją pólkowników Emmanuela del Conte i Józefa Clares, a razem w imieniu całego wojska, odpowiedź na proklamacyą, która w miesiącu sierpniu umieszczoną była w monitorze neapolitańskim, a w której było doniesiono, że wielka liczba wojskowych prosiła o pozwolenie, powrócenia do Neapolu, aby mogli przyjąć służbę u tamtejszego rządu — Parlament, przeciwko konstytucji 1813 roku, postanowił, że Król i cała jego familią, wolni są od opłaty cła, za to wszystko, cokolwiek idzie na ich osobisty użytek.”

N I E M C Y

Gazeta, Journal de Francfort, donosi: „Z Ratyzbony, d. 27 stycznia. Drugi batalion 20go regimentu piechoty liniowej bawarskiej, przybył tu dziś z Saltzburga: jutro wyjdzie do Ambergu.

Ze Stuttgartu, d. 29 stycznia. Od d. 26 t. m., przebiegli tedy gońcy: 1 rossyjski, 5 angielskich, (P Shaw nie jest tu policzony), 1 badenski, i 2 francuzkie, do Wiednia jadący, lub ztamtąd powracający.

Ze Stuttgartu, d. 2 lutego. Od dnia 29 stycznia p. m., przebiegli tedy 3 gońcy francuzcy, dwaj z nich do Wiednia wysłani, a 3ci ztamtąd do Paryża. Przejechał Hrabia Ginetti, sekretarz poselstwa francuzkiego, udając się z Wiednia do Paryża. Także 1 gońiec rossyjski i 1 hiszpański, obadwa do Paryża; i 2 gońcy angieli, jeden do Wiednia, drugi do Paryża.

Z Saxonii, d. 28 stycznia. Batalion fizyliarów pruskich, zmienił milicją w Plauen i Oelsnitz. — Stany Górny - Luzacyi zaciągnęły pożyczkę w banku Brelinga i komp. w Dreźnie, którą mają wypłacić w 1830 roku.

Z Elberfeld, (w xiez. Bergu) d. 30 stycznia. Piękny półk kirysyerów brandeburskich przybył tu wczora, pod dowództwem podpółkownika Löbela; stanie on kwaterą w mieście naszym i okolicach.

Gazeta Korrespondenta hamburskiego; donosi z Hannoverkiego, d. 3 lutego. Miasto Stade zostało przeznaczone na główną twierdzę królestwa hannoverskiego. Odnowienie tych, niegdyś nie mało znaczących, a po siedmioletniej wojnie zburzonych warowni, gdzie znaczne wojsko może mieć stanowisko, zajmować będzie teraz wszystkie góry, około miasta leżące, aż do góry czarniej. Koszta wynosić mają na 3 miliony talarów, a robota na kilka lat się przeciągnie. Przybyłe z Anglii do tego miasta działa wielkiego kalibru, ammunicyą, i inné różnego rodzaju potrzeby wojenne, są nader znaczące. — Sławna fabryka broni w Herzbergu, jest teraz bardzo czynną. Za najwyższem zezwoleniem robią w niej teraz nie małą liczbę różnej broni dla obcych krajów, a mianowicie, 6.000 dla sąsiedzkiego księstwa. — Powiadają, iż Hrabia Kielmansegge pojechał do Londynu, jako deputowany szlachty Lauenburskiej. — Odnowiając się pogłoska, o mającym nastąpić powiększeniu królestwa hannoverskiego, od strony północnej i północno-zachodniej w Niemczech, potrzebuje stwierdzenia: ”

Z Hannoveru, d. 2 lutego. Jenerał naczelny, Hrabia Benningen, tu przybył. — D. 16 stycznia, umarł w Stellicht, P. Behr, dziedziczny marszałek i Radzca skarbowy królestwa hannoverskiego. — Minister stanu, Hr. Münster, około wielkiénocy z Wiednia tu jest spodziewany.

Gazeta berlińska, od brzegów Menu, pod d. 30 grud. donosi: „Od niejakiego czasu, oficerowie badenscy, znowu zaczęli nosić krzyże legii honorowej. — Po dług urzędowego ogłoszenia w Weimarze, od marca do listopada 1814 r. było kwaterujących ludzi 151,525

ludzi: a w ięć liczbie 803 jenerałów i pólkowników liczone.

Z *Kasselu*, d. 5 lutego. D. 30 p. m., przybyła tu *Xżna Sax-Gotha*, z *Gotha*; saski Jenerał porucznik *Lecog*, z adjutantem *Aster*, z *Koblentzu*.

Podług gazety wiedeńskiej, *Oestr. Beob.*, w *Hannau*, i okolicach zbierające się woyska elektorsko-heskie do 6,000 ludzi wynoszą: w tęg liczbie jest kilka szwadronów jazdy.

NIDERLANDY ZJEDNOCZONE.

Gazeta *Journal de Francfort*, umieściła z *Bruxelli*, pod d. 26 stycznia: „Wielkie w tym czasie zaszły poruszenia w woyskach pruskich, które zajmują kraj między *Mozą*, *Renem* i *Mozellą* położony. Wiele regimentów kiryssyerskich i cała prawie kawaleria odebrały rozkaz wyścia za *Ren*, i zebrania się w okolicach *Düsseldorfu*. Dwa regimenty kiryssyerów, które zostawały na leży w *Kondroz*, przybyły w d. 22 i 23 do *Leodyum*; z kąd wyszły d. 23 i 24. Załoga miasta *Verviers* wyszła także w równémże przeznaczeniu. Z drugiej strony, pięć batalionów infanterii pruskiej przybyło z prowincji *Luxemburg*, dla zastąpienia równéży liczby batalionów, które w tych dniach opuściły departament *Ourty*, celem powrócenia na prawy brzeg *Renu*. ”

Dnia 26 stycznia. *P. John Quincy Adams*, przybył tu zawczora. Zabawi on tu dni kilka, potem uda się do *Paryża*, gdzie zjedzie się z towarzyszami swymi.

S Z W A Y C A R Y A.

Gazeta *Journal de Francfort*, umieściła ze *Szwajcaryi*, pod d. 27 stycznia: „Kantony *Zuryski* i *Argawski* wzbronily ogłoszenia okólnika, który przez nuncjusza papieżkiego do katolików szwajcarskich był wydany, względem utworzenia nowego biskupstwa.

F R A N C Y A.

Gazeta berlińska, umieściła z *Paryża* pod d. 27 stycznia, co następuje: „W tym roku nieszczęśliwe przypadki często się zdarzają. D. 24 t. m., *Hrabini de la Suze*, małżonka *W. Marszałka dworu J. K. Mci*, przy wysiadaniu z pojazdu, padła i rękę złamała. Tak dla nię, jako i dla *Xiężnéy Orleańskiej*, bardzo się przydało sztuczne łóżko, wynalazku *P. Daujon*. — Powiadaia teraz, iż koronacja w miesiącu czerwcu nastąpi. — Kommissarze jeneralni policyi, znowu wprowadzeni być mają. — Rozeszła się pogłoska, iż *P. Chateaubriand* powołany został na urząd ministra spraw wewnętrznych. Sám on stara się o rozszerzenie tęg pogłoski. — W tych dniach przywieziono do muzeum pomników francuzkich, bryłę marmuru *Carrara*, która 80,000 funtów waży. ”

Taż gazeta, z *Paryża*, pod dniem 30 stycznia: „Królewski regiment kiryssyerów, który tu stał w szkole woyskowej, jest przeznaczony na załogę do *Blois*, i dziś tam wyszedł. — Słychać, iż *Xiążę i Xiężna Angouleme* udadzą się do *Bordeaux*, dla obchodzenia tam pamiątki tego dnia, w którym, roku przeszłego *Xiążę ten*, wjazd swój do tego miasta odprawił. — D. 27 t. m. Adwokat *Tripier*, w sprawie *Hrabiego St. Leu* przeciwko jego małżonce, głos odbył. Szczególniejsze dowody, które on przytaczał, zasadzają się na tęg przepis prawa, iż, gdzie tylko rzecz idzie o wykonanie władzy oycowskiej, wyjąwszy tylko interes publiczny, nie należy ani do sądu, ani téż, nadewszystko, do małżonki, pociągac do odpowiedzialności ze sposobu życia, tego, który się dopomina jedynie o prawne wykonywanie władzy swojej oycowskiej. Odbywanie głosu przez *P. Tripier*, trwało przez 3 godziny. — D. 27 t. m. *Xiężna Angouleme* odwiedziła szpital, *Hotel-Dieu*. — W dziele jedném *P. Courtin*, (jeneralnego sekretarza, dyrekcji jeneralnég mostów i dróg), które wyszło 1812, w *Paryżu*, wymienione są roboty, które *Napoléon* wewnątrz państwa francuzkiego przedsięwziął i po większég części wykonał, jako to: drogi brukowane, kanały, groble, porty, sluzy, osuszenie błot, i t. d. Te, cudzą pracą i cudzemi pieniędzmi, uskuteczni-

ne roboty, składają się z 18 główniejszych przedsięwzięć, które w ogóle kosztowały 140,457,485 fr. Znaczniejsze między niemisa: droga symplonska (9 milion. fr.), droga przez górę *Cenis* (6 milion.), droga Bajonska do *Hiszpanii* wiodąca (5 milion.), kanał *St. Quintin* (10 milion.), kanał *Ourq* (20 milion.) kanał *Napoléona* (17 milion.) kanał z *Nantes* do *Brest*, (23 milion.). — Porty *Antwerpski* i *Cherbourski* nie są wymienione, znajdują się tylko Porty *Ostenda*, *Dieppe*, *Rochelle* i *Cette*. — K. Jmé znajdował się d. 30 t. m. na teatrze *Francuzkim*; dana była sztuka *Henryk IV na łowach*, z powszechnym oklaskiem przyiętą została. — D. 24 t. m., *Hrabia Androssy* z *Konstantynopolu* tu przybył. — D. 25 t. m., dzieci *Xięcia Wellingtona* do *Calais* przybyły, powracają one do *Londynu*. — W *Hiszpanii*, tajna rada królewska i tajna rada inkwizycyi świętę, zgodziły się na to, iż znajdujący się w *Hiszpanii* *frankmassonowie*, sami się oznaymić powinni, w przeciwnym razie, surowo karani być mają. — Jenerał *Herasti*, wyjednał u króla postanowienie nowego orderu, celem nagrodzenia oficerów i żołnierzy, którzy, pod dowództwem tego jenerała dystygowali się w obronie *Ciudad-Rodrigo*. Znakami tęg ozdoby są, krzyż złoty dla oficerów, a srebrny dla żołnierzy, z napisem: *Doświadczenie męstwa w Ciudad-Rodrigo*. — Słychać, iż *Hrabia Muraire*, złożył swój urząd pierwszego Prezydenta Sądu kassacyjnego, i że *P. Deseze*, obrońca *Ludwika XVI*, mięysce jego zastąpi. ”

Gazeta paryżka, *Journal des Debats*, o processie przeciwko Jenerałowi *Excelmans*, (który, jakeśmy donieśli, jednomyślnie, za niewinnego uznany został), z *Lille*, pod 24 stycznia umieściła, co następuje: „Jenerał porucznik *Hrabia Excelmans*, po ucieczce ze swego domu, gdzie pod straż żandarmów był oddany, obowiązał się na piśmie, jak wiadomo, stać się, jako aresztowany, skoroby tylko przez sąd właściwy do tego wezwany został. Spełnił to swoje przyrzeczenie. Stanął bowiem dobrowolnie, dnia 14 t. m., w *Lille*, gdzie się sąd woyskowy miał zebrać, i przesłał do prezydenta pomienionego sądu, Jenerał porucznika *Hrabiego Erlon* (*Drouet*), Dowódcy 16tęg dywizyi woyskowej, następujące pismo:

Lille dnia 14 stycznia 1815

„Mości Hrabio! Srodku, których około połowy „upłynionego miesiąca, przeciwko mnie użyto, zdawały mi się być niezgodnemi z prawem; uznałem więc za rzecz przyzwoitą od nich się uchylić. Uchodząc przed tymi, którzy, jako straż osoby mojej, mnie nie odstępowali, należało mi przyiąć i przyiąłem obowiązek, dobrowolnego stawienia się, „jak się tylko dowiem o sądzie woyskowym, któremu poruczone będzie dać wyrok względem postępowania moiego. ”

„Dziś, znaiąc członków sądu woyskowego, którzy mają ten wyrok stanowić, a mając zupełną ufność w ich sprawiedliwości i względności, oświadczam, iż gotów jestem stać się przed J.W. Hrabia, któremu bezpieczeństwo honoru i osoby mojej polecam. Proszę przyiąć *Esc. Jenerał porucznik Hrabia Excelmans*. ”

„Jenerał *Excelmans*, podawszy to pismo, stał się, jako więzień, w cytaelli miasta, dokąd mu udadź się przeznaczono; poczem punkta oskarżenia przeciwko niemu, obrońcy jego powierzone zostały. Są one wyrażone w raporcie do Króla, pod d. 29 grudnia, przez ministra wojny podanym, jak następuje:

„Występki, których winę Jenerał porucznik na siebie ściagnął, nader są wielkie:

1) Utrzymywał on korespondencyą z nieprzyjacielem, bez otrzymanego na to zezwolenia zwierzchników swoich, w tym czasie, kiedy pełnił służbę jeneralnego Inspektora kawalerii pierwszég dywizyi woyskowej; mówię, z nieprzyjacielem, gdyż *W. K. Mość*, nie uznał *Joachima Murata*, Królem neapolitańskim; i dla tego, że on, w ten czas nawet gdyby był tylko pisał do monarchy, który jest

przyjacielem i sprzymierzeńcem W. K. Mci, jużby na naganę zasłużył. 2) Popelniał on już tém samém akt szpiegowstwa, gdy pisząc do *Joachima Murata* wyrażał: „ że tysiące walecznych oficerów, w jego szkole i pod jego okiem wyćwiczonych, pośpieszyłyby na jego zawołanie, gdyby rzeczy nie tak pomyślny, kierunek wzięły były. 3) Pisał on obelżywe rzeczy, czy przeciwko osobie i władzy W. K. Mci. 4) Nie był posłusznym na rozkazy W. K. Mci, które mu przez ministra wojny udzielone zostały. 5) Nakoniec, złamał przysięgę, którą wykonał przyjmując order s. *Ludwika*. ”

„ Na wszystkie te punkta oskarżenia odpowiedział Jenerał *Excellmans*, co do 1) iż nie mógł utrzymywać korespondencji z nieprzyjacielem: ponieważ w tym czasie, kiedy on pisał, *Francya* z żadnem mocarstwem nie prowadziła wojny; 2) co się tyczy szpiegowstwa, oświadczył, iż na zaskarżenie podobne nie odpowiada; 3) że głębokie uszanowanie jego dla Króla, dostatecznym jest dowodem, że przeciwko K. Jmci nie pisał, że w listach jego żadnego nie ma wyrazu, któryby się ściągał do osoby króla francuzkiego; co do 4) odpowiedział, że on tylko temu rozkazowi zadosyć nie uczynił, mocą którego na wygnanie skazany został, a to dla tego, iż nie rozumiał, aby minister miał prawo wydawać podobne rozkazy; 5) nakoniec, że nie wie na czemby mniemane te wykroczenia, zasądzać się miały. ”

„ Wczora, d. 23 t. m., pierwszy Sąd wojskowy 16tęj dywizyi wojskowej, który się w naszym mieście odbywa, ogłosił swój wyrok w sprawie Jenerała *Excellmans*; uznał go jednomyślnie niewinnym, i rozkazał, wyroku tego 500 exemplarzy wydrukować, i na publicznych miejscach poprzybić. ”

Jenerał *Excellmans*, mówi *Journal des Débats*, za niewinnego uznany i wolny, korzystając z pierwszhey chwili wolności swojej, złożył dzięki N. Panu u stop podnóżka tronu królewskiego, za wymierzoną jemu sprawiedliwość, i niezłomną wierność poprzyściągł.

Umieszczamy tu, przeięty list do Króla neapolitańskiego, który był powodem do procesu przeciwko Jenerałowi *Excellmans*.

„ N. Panie! Od tego czasu, jak zbiegiem przeciwnych wypadków od W. K. Mości oddalony zostałem, wszystko cokolwiek się jego tycze, obojętnem bydz dla mnie nie może. Korzystając teraz ze zdarzenia P. A. . ., szukam szczęścia, złożenia W. K. Mci dowodu moiego naglejszego uszanowania, które zawsze dla niego winien jestem. ”

„ Pozwól, N. Panie, nadewszystko, wynurzyć mi tę radość, która mnie i rodzinę moję napelniła, kiedyśmy się dowiedzieli, że interessa neapolitańskie, zgodnie z życzeniem i dobrem W. K. Mci, ukończone zostały. Zawierz mi, N. Panie, iż nikt nad moich, większy niespokojności o los pięknego królestwa jego nie doznał. Dzięki téj bohaterstwiej stałości, i téj godnocy tak wielkiego Króla mądrości, Europa W. K. Mość uznać musi. ”

„ Gdyby nawet bieg okoliczności nie był wziął tak pomyślnego dla W. K. Mci kierunku, nie byłoby dla niego trudną, z tak pięknym i walecznym W. K. Mci wojskiem, zjednać powagę dla korony, którą jedynie talentem i wysokim cnotom swym winien. A nadto, tyśiące mężnych, w szkole i pod okiem W. K. Mci wyćwiczonych oficerów, pośpieszyłyby na jego skinienie, z poświęceniem się dla niego Cieszyłoby to ich, gdyby tym sposobem wypłacić się mogli z długu wdzięczności i hołdu dla W. K. Mości, które to obowiązki nigdy nie wygasną w ich sercach. ”

„ Co do mnie, N. Panie, będąc słusznie mocniy jeszcze przeięty wszystkimi temi uczuciami, proszę W. K. Mci, przyjąć wyrażenie mojej, dla sławy W. K. Mci i szczęścia jego Najjaśniejszey rodziny, życzliwości, z którą na całe życie zostaję. ”

„ N. Panie, W. K. Mci, najdawniejszy i najwierniejszy sługa. *Excellmans*. ”

— Dnia 26, Król, na pokojach u dworu, jak o tém *Journal des Débats* donosi, podziękował ze szczególniejszą łaskawością Pani *Stael*, za przesłanie mu *Obrony Ludwika XVI*, przez P. *Necker* (oyca jéy).

— Minister wojenny uwiadomił Jenerałów i wyższych Oficerów, którzy pełnili służbę majorów jenerałych i intendentów jenerałych wojska, Szefów głównego sztabu, i jenerałych Ordonałorów korpusów, albo czynnych dywizyi wojskowych, i tych którzy byli gubernatorami, albo naczelnymi dowódcami placow, że Król im wyraźnie rozkazuje, aby natychmiast wszystkie plany, karty topograficzne, wiadomości o oblężeniach, dzienniki obrony miejsc warownych, słowem wszystkie, tyczące się służby, im poruczaney papiery, które dotąd w ich ręku zostają, do jenerałego sekretoryatu ministeryum odesłali.

— Podług doniesień nie urzędowych gazet francuzkich, polepsza się coraz stan skarbu francuzkiego; podatki w czasie przepisany wnoszą, a wiele gromad zrzeka się dobrowolnie swych należności, za czynione w czasie wojny dostarczenia. W samym miesiącu listopadzie 1814, miało weyść do skarbu z opłaty podatków 73,000,000 fr. Obligacye skarbowe, które d. 7 grud. 6 $\frac{1}{2}$ na sto traciły, tracą już teraz tylko 1 od 100. ”

ANGLIA.

Gazeta paryzka, *Journal des Débats*, z Londynu d. 22 stycznia: „ Czytamy w *Kurjerze Londyńskim*, co następuje: Wydawca gazety *Nowego - Yorku* otrzymał dzienniki z *Jamaiki*, dochodzące do 29 października. Donoszą one, iż *Christophe* i *Péthion* zawarli przymierze, mocą którego postanowili oddać *S. Domingo* rządowi francuzkiemu, i wszystkie osady swym właścicielom, wyjąwszy, które dziś są w posiadaniu urzędników i oficerów jenerałych. „ W teyże gazecie i w tym samym numerze, pod datą daleko późniejszą, znajduje się wyjątek z listu, cale inne wiadomości zawierający. List ten datowany jest w *Cap - Henry* d. 29 grudnia 1814; pisany przez P. *Gambier* brzmienie jego następujące: „ *Medina*, jeden ze trzech kommissarzy, przysłanych ze *Francyi* do tutejszey osady, został uwięziony. Scisle on był wybadywany przez gubernatora: oddał swoje instrukcyę, w których zalecono mu weyść w związek z jenerałami i rodakami kraju, i jeśli się udało, bunt wzniecić. Wystawiono go w kościele, na widok całego miasta i żołnierzy, jako szpiega. Wnet *Christophe* o wszystkiem dokładną posłał wiadomość, do dwóch innych naczelników, *Péthiona* i *Borgelaisa*. Skutkiem tych wiadomości *Dauxionla-Vaisse* i *Daverman* również uwięzionymi zostali przez pomieśnionych naczelników. Bóg wie, co się z nimi dalej stało. ”

Korrespondent hamburski umieścił list z Londynu, d. 25 stycznia: „ Rozeszła się tu pogłoska, że eskadra amerykańska złożona z okrętu *Prezydent* i *Konstytucya*, z zach fregat 50 działowych i Kongres 38 działowey, wypłynęła dla krążenia. *Leander* i *Newcastle*, każdy 50 działowy, z 38 działową fregatą *Acasta*, wyszły na ich ściganie. W krótkce też kilka okrętów wojennych wypłynęło z *Plymouth* przeciwko tey eskadrze. Wielu troszczy się tu, aby flotta kupiecka, która niedawno bez konwoju z *Dünen* wypłynęła, nie dostała się w ręce Amerykanom. W kawiarni *Löyds*, gdzie ta wiadomość ogłoszoną była, czytano następujące doniesienie: „ Admiralicya żadney nie ma wiadomości o tey osobliwszey eskadrze: wiadomo tylko, że fregaty amerykańskie *Konstytucya* i *Kongres* są na morzu. „ — Rząd nasz wysłał ostateczną odpowiedź do *Wiednia*, względem głównych dotąd okoliczności kongressowych — Wielka liczba okrętów z towarami gotuje się płynąć do *Ameryki*, jak tylko przyjdzie wiadomość o ratyfikacyi pokoju ze strony amerykańskiej — Wczora nowy okręt, 74 działowy, *the Redoubtable*, z warsztatu spuszczone — Przez list okolny wezwani zostali na otwarcie par-

lamentu, na dzień 9 lutego — *Medina*, jako szpieg, na wyspie *S. Domingo* uwięziony został. Prawdziwe jego imię jest *Augustino Franco*. Má to być ten sam *Hiszpan*, który niegdyś Pana *Toussaint-Louverture* był zdradził — Jedney, ślepey od urodzenia panience, przez podwóyną operacyą w szpitalu chorób oczu w *Bristol*, zupełnie wzrok przywrócono — Oficerowie szwajcarscy, których liczba jest 400, a którzy dawniey od *Anglii* pensyą pobierali, ta zaś przez czas wladania *Napoleona* ich oyczyzną była im zatrzymana, całą teraz zaległość odebrać mają — W kaplicy francuskiej odbywały się i tu exekwije za *Ludwika XVI*; wiele i niefrancuzów na nich się znajdowało — Eskadra hollenderska, na *śroziemné* przeznaczoną morze, wielkie podarki wiezie dla deja algijskiego. Gdyby on ich nie przyjął, w ten czas *Hollandrzy* wysadzić mają negocyatorów, których użył niegdyś admirał *Trome*. Stary *Maklin* zwykł był mawiać: harmany okretu 74 działowego potrafią każdym rozmówić się językiem, a terazniejszy rząd hollenderski gotów będzie użyć tego języka, jeżeliby jego *Barbaryjska Mość* innego słyszeć nie chciała — Na pół w śledzi, w roku przeszłym, podług gazet naszych, 916 okretów wypłynęło. ”

WIADOMOSCI ROZMAITE.

(z *Gazety Ryskiej Zueschauer*)

Wiadomy list o *Polsce*, w gazetach angielskich umieszczony, który teraz Jenerałowi *Jomini* przypisują, (*Obacz w Nrze 9 kuryera Litewsk.*) był powodem jednemu *Polakowi* do odpisu na niektóre myśli. Odpisanie to jednak zgadza się co do głównego celu rzeczy, a między innemi zawiera, co następuje: „Z upadkiem *Napoleona* zostaliśmy prawdziwe sieroty. Nie było żadnego gabinetu, któryby się za nami wstawił; sam tylko Cesarz *Alexander* uczuł nieszczęście nasze, przyjął nasze życzenia, ożywił nas wspianiem swém słowem, i cofnął rękę swoją od gnębienia nieszczęśliwych. Postępowanie takie z narodem, który słachetne uczucia swoje zdolny jest podnieść do najwyższego stopnia, mogło nas rzeczywiście podbić, daleko prędzej i łatwiej, aniżeli najliczniejszy wojska. Od téj chwili, kiedyśmy poznali wspianie tego Monarchy względem *Polaków* zamiary, których codziennie największe odbieramy dowody, ufność i przywiązanie nasze coraz większy nabierają mocy. We wszystkim widzimy moc *Bożką*, która w osobie tego Anioła stróża czuwa nad nami. Razem ze wszystkimi narodami, wielbim wielkie cnoty *Alexandra*; ale sami tylko jedni kochamy go, jak oycę. Nie zwiastowano nam jeszcze panowania jego, ale panuje on już w sercach naszych, a z głębi duszy naszej przemawiamy do niego słowy znamienitego panegirya *Trajana*: *Soli omnium contigit tibi, ut pater patriæ esses, antequam fieres!* ”

M O D Y.

Jedną z najnowszych ozdób kapeluszków, opiętych axamitem, pospolicie białego albo różowego koloru, jest plecianka, na cał szeroka, która się robi z materii jedwabnej. Służy ona zwyczajnie za garnirowanie górnej części kapelusza, który u wierzchu jest szeroki, a brzeg naokoło nieco má w górę zagięty. Do kapeluszków z czarnego axamitu, daje się często podszyć różowa: używają też czasem podszyć haftowaną, różowego także koloru.

3. Komisya Wileńskiego prowiantskiego Depo, zaczęwszy od miesiąca nowembra 1814 roku wzywać życzących sobie podjąć się dostarczenia prowiantu i owsa potrzebnego w magazynach Gubernii Wileńskiej na rok 1815, a szczególnie Panów Obywatelów, jako mających najwięcej do tego sposobów, nakonieć 28 przeszłego stycznia, wzywała życzących dla ostatecznego zakończenia tej rzeczy, aby się stawili sami albo przysyłali swoich pełnomocników, choćby każdego dnia do pomienionej Komisji od tegoż 28 stycznia, aż do dnia 10 terażniejszego lutego, w którychby można zrobić ostateczną licytacyą. Ale gdy po dziś dzień na takowe licytacje nikt jeszcze nie przychodził, przeto ia za potrzebną poczytałem z mojej strony przez niniejsze wezwać życzących, a osobliwie PP. Obywateli, dla przyjęcia na siebie dostarczenie prowiantu i owsa, do magazynów Gubernii Wileńskiej, z warunkiem, iżby oni raczyli w tym celu sami się stawić lub przysłać swoich pełnomocników, choćby co dzień do Komisji Wileńskiego prowiantskiego Depo, do dnia 10 terażniejszego lutego,

w przeciagu których mogłaby się zrobić ostateczna licytacya. Obok tego nie mam za zbytne, zapewnić PP. Obywatelów i innych, chcących się podjąć tych dostaw, iż opłaty za dostarczenia czynić się będą z kasy stosownie do umowy, bez żadnego zatrzymania i punktualnie w terminach, które w kontraktach lub warunkach przeznaczone będą, i że pieniądze na to potrzebne znajdą się już tu w gotowiznie. Dnia 4 lutego 1815 roku — Jenerał Prowiantmeister *Łaba*.

1 Rzymsko - Katolicki Duchowny Wileński Konsystorz, wzywa Ur. Barbarę z Morowi Franciszka Xawerego Szawłowskich, do wysłuchania zapadłego w ich sprawie rozwodowej dekretu. — Dano w Wilnie 1815 febr. 10 dnia. — Jan Kulikiewicz Sekretarz Sądowy.

1 Na mocy Dekretu Sądu dworzeńskiego opieki, przy sądzie spraw Cywilnych Białostockiego i Sokolskiego Ptu eksystującego, d. 24 gbra 1811 roku zapadłego, tążę i Exdywizyą majątności Niewiarowa w obwodzie Białostockim i Powiecie, położenie mający w przód Franciszka oycę, a dopiero syna jego, dziedzictwa W. Wincentego Toczyskiego, pomiędzy kredytorów i pretensorów oycę onegoż przeznaczonego — Sąd taxatorsko - Exdywizorski w teży majątności Niewiarowo, Dnia 18 marca 1812 r. rozpoczęty, obwieszcza i wzywa wszystkich Wierzycieli pomienionego W. Toczyskiego Franciszka, gdziekolwiek znajdować się mogących, aby przed tymże Sądem sami lub przez umocowanych prawnie stawiali i pretensye swoje udowodnili: w przeciwnym bowiem zdarzeniu nie zgłaszających się i nie stawiających, pretensye upadną, czyli amissyi podane zostaną i nadal poszukiwania onych utraci się prawo. — Marcin Jaworowski S. G. B. Exdywizor przyzdujący. — Józef Smorczewski mp. — Józef Niewodowski.

1 Wypis z Ksiąg Grodzkich Ptu Wileńskiego — Roku tysiące osiemset piętnastego Miesiąca Februarj jedynastego dnia. Przed Akta mi grodz. Ptu Wileń: Stawiając obecnie W. JP. Michał Narkiewicz kopiją Pozwu, przy opłacie za walor papieru miedzią kopiej-k pięćdziesięciu, do Akt podał w tych wyrazach — Wedle Ukazu JEHO IMPERATORSKIEY Mosci Samowładnego całą Rosyą etc. etc. etc. — Urodzonym Xaweremu i Barbarze z Sylwestrowiczów Staniewiczów błm Sędziom Grodzkim Ptu Rosieńskiego, Pozew przed Sąd Grodzki Ptu Rosieńskiego na roczki marcowe w roku idącym sądzić się mające, z instancji Ur. Wincentego Łabanowskiego Regenta wyniesiony, z referencyą do wszelkich dowodów usadu złożyc się mających, a szczególnie o to: że Obżalny Staniwicz zlecił powoływany maxymami, Załgo Deltra honor niwczym nie skażony, przez pisma różne, tak w sądzie niższym Ptu Rosieńskiego, jako też w Rządzie Gubernskim Litt. Wileń: podane, nazywając kryminalistą i złodziejem czernić powazył się z wyrażną obelgą stanu szlacheckiego, także kalumnie najniesłuszniejszy i najnieprawdliwiej zadajesz, Załcy Deltra będąc przez Obżalę tak skrzywdzony, zarówno ceniąc życie z honorem, i dzie do sądu po wymiar sprawiedliwości, i prosi nadewszystko, mocą okazać się mających Obżalę własnoręcznych pism, o ukaranie Obżalę penami zawetnemi z prawa wypadającemi, o nakazanie eliminaty takowych paszkwilów, jakimi dotykał honor Załgo Deltra, o zawarowanie dobrej sławy honoru, i o dalsze w tym przedmiocie służące skargi, jakie czasu sprawy dowiedzionemi będą, z powrotem wydatków procederowych — Roku tysiące osiemset piętnastego, februarji 10 dnia. Wozy świadczę, iż tę kopiją pozwu zgodną z autentykami w Sprawie W. JPana Wincentego Łabanowskiego Regenta oczwisto w ręce w Mieście Gubernskim Wilnie w Klasztorze Xięży Bonifratrów w własnej stancyi W. JP. Xaweremu Staniewiczowi błmu Sędziemu Grodzkiemu Ptu Rosień: przed Sąd Grodzki Ptu Rosieńskiego na roczki marcowe w roku idącym sądzić się mające podał, pisan w Wilnie ut supra. U téj kopii podpis Woźnego taki: Kazimierz Hryncewicz Woźny Ptu Wileńskiego Po podaniu do Akt jest takowa kopija w Ksiąg Grodzkie Ptu Wileńskiego wpisana, z których i ten wypis pod pieczęcią Grodzką Ptu Wileńskiego jest wydan — Correctum Jan Justyn Sperski, Grodzki Wileński Regent.

1. Niżej podpisany podaję do prześwietney publiczności następne doniesienie: w roku dopiero idącym z dnia 22 na dzień 23 v. s. miesiąca january ludzie dworni poddani moi z majątku moiego Horany, przezwanego w Połockim Powiecie o mil pułczwarto od miasta Połocka po trakcie do witebka leżącego, zabrawszy trzy konie dworne, warstat kowalski i slosarski, odzienie i rozmaitą ruchomość, niewiadomo dokąd precz wyszli, z których pierwszy Chwiedor Sierhiejow kowal, od urodzenia lat 29 wzrostu średniego, twarzy pociągłej, koloru śniadawego, nieco ospowaty, włosu ciemnego, wzroku ponurego, żonaty, żona jego Alesia Ambrosowa, lat 26 dzieci ich: syn marcin lat 5 córka pierwsza Palka lat 9 druga Ahapka lat 7 trzecia Tacia lat 3 i czwarta Małanka rok 1 przy piersiach. Człek drugi brat wspomnionego kowala, Piotr Sierhiejow furman często używany i posyłany w różne strony dla skupowania zboża, lat 28 wzrostu średniego, twarzy pociągłej, włosów białawych, oczu nieco skoszonych, nieżenny, którzy razem precz wyszedłszy zabrali wyż pomieniony warstat, żelazo i rozmaite odzienie wartujące 1690 rubli, przytym trzy konie dworne, klacz pierwsza dosyć rośła, koloru ryżego, zrzebna, lat dziesięciu, wartująca rubli 200. Klacz druga koloru czarnego z mierzynów lat siedmiu waloris rubli 60. I trzecia siwo szpakowata nie mała lat dziesięciu wartująca rubli 50. przytym znieśli swoje i skarbowe pieniądze, a wszystkiego 2,000 rubli z górą, kto by takowych zbiegów poścignął lub o nich pewną i dokładną o miejscu ich krycia się właścicielowi onych dostawił lub uczynił pewną wiadomość, właściciel oświadcza za trud w nadgodę takiemu rubli 100. Jakób Zeyn Porucznik wojsk Rosyjskich i Obywatel Powiatu Połockiego.